

รหัสวิชา CIM1108

เศรษฐศาสตร์จุลภาค

Microeconomics

อาจารย์ ดร.จิราภรณ์ บุญยั้ง

คำอธิบายรายวิชา เศรษฐศาสตร์จุลภาค

(ภาษาไทย) ความหมายของเศรษฐศาสตร์ ปัจจัยการผลิต พฤติกรรมของผู้บริโภครวมของผู้ผลิต อุปสงค์ อุปทาน การกำหนดราคา ในตลาดประเภทต่าง ๆ ของการจัดสรรค่าตอบแทนให้แก่ปัจจัยการผลิตในรูปค่าเช่า ค่าจ้าง ดอกเบี้ยและกำไร บทบาทของรัฐในทางเศรษฐกิจโดยทั่วไป และตลาดปัจจัยการผลิต

วัตถุประสงค์ของการเรียนวิชาเศรษฐศาสตร์จุลภาค

- 1) เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของวิชาเศรษฐศาสตร์ ปัจจัยการผลิต พฤติกรรมของผู้บริโภคของผู้ผลิต อุปสงค์ อุปทาน การกำหนดราคาในตลาดประเภทต่างๆ ของการจัดสรรค่าตอบแทนให้แก่ปัจจัยการผลิตในรูปค่าเช่า ค่าจ้าง ดอกเบี้ยและกำไร บทบาทของรัฐในทางเศรษฐกิจโดยทั่วไป และตลาดปัจจัยการผลิต
- 2) เพื่อให้ นักศึกษาสามารถวิเคราะห์ การกำหนดราคาโดยอุปสงค์และอุปทาน ความยืดหยุ่น พฤติกรรมของผู้บริโภค ทฤษฎีการผลิต ต้นทุนการผลิต รายรับจากการผลิต การกำหนดราคาในตลาดประเภทต่างๆ ทฤษฎีทั่วไปว่าด้วยราคาปัจจัยการผลิตค่าจ้าง ค่าเช่า ดอกเบี้ยและกำไร
- 3) เพื่อให้ นักศึกษามีทัศนคติที่ดีและตระหนักถึงความสำคัญของความรู้ทางเศรษฐศาสตร์ จุลภาคต่อการวิเคราะห์พฤติกรรมทางเศรษฐกิจของผู้บริโภคและผู้ผลิต และเป็นพื้นฐานในการศึกษาเศรษฐศาสตร์ขั้นสูงต่อไป
- 4) เพื่อให้ นักศึกษามีความรับผิดชอบและปฏิบัติตามกฎระเบียบของมหาวิทยาลัยอย่างถูกต้อง

ผู้สอน : อาจารย์ ดร.จิราภรณ์ บุญยิ่ง

เบอร์โทร : **086-7670171**

e-Mail : jiraporn.bo@ssru.ac.th

สังกัด : วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

เกณฑ์การประเมินผล

เวลาเรียนการเข้าชั้นเรียน	10	คะแนน
งานเดี่ยว/แบบฝึกหัด	20	คะแนน
รายงานกลุ่ม	10	คะแนน
สอบกลางภาคเรียน	30	คะแนน
สอบปลายภาคเรียน	30	คะแนน

*****รวม 100 คะแนน**

บทที่ 1

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับ เศรษฐศาสตร์

รูปแบบระบบเศรษฐกิจ

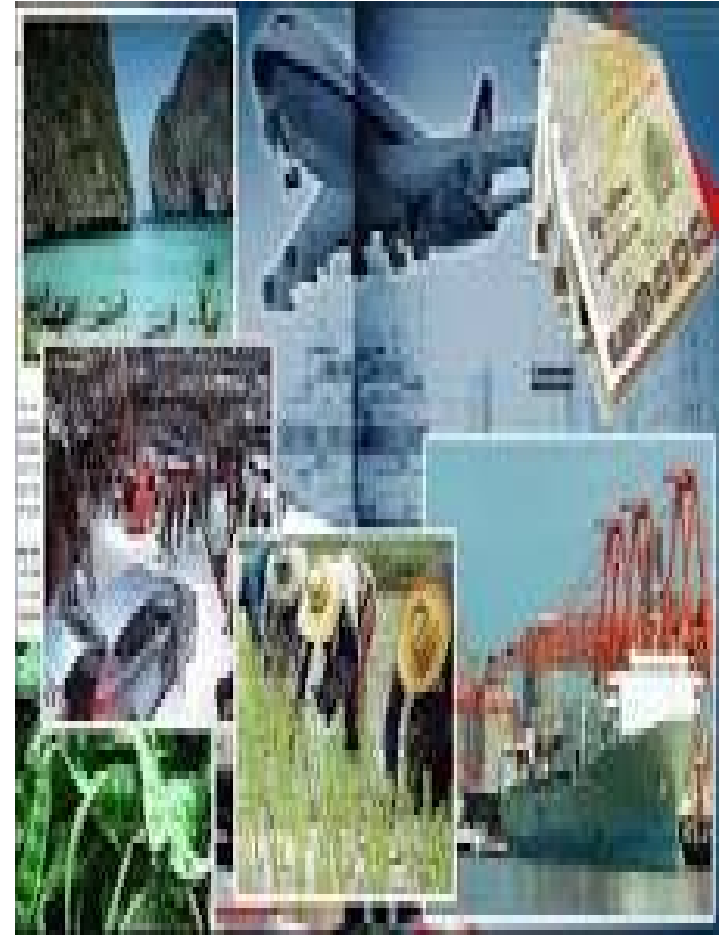
ดร.จิราภรณ์ บุญยิ่ง

วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ

เศรษฐศาสตร์คืออะไร

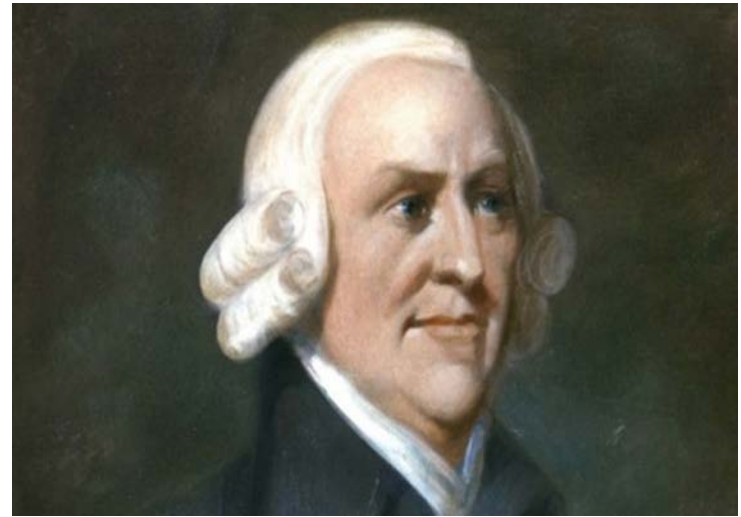
เศรษฐศาสตร์เป็นสาขาวิชาหนึ่งของสังคมศาสตร์ เป็นการศึกษา พฤติกรรมของมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ อันได้แก่ กิจกรรมการผลิต กิจกรรมการกระจายสินค้าและบริการต่างๆ ที่ผลิตได้ไปสู่ผู้บริโภค และผู้ใช้บริการ

บิดาแห่งเศรษฐศาสตร์

อดัม สมิท (Adam Smith)

กล่าวว่า “เศรษฐศาสตร์ เป็นวิชาที่ว่าด้วยทรัพย์
หมายถึง เศรษฐทรัพย์ ถ้าใครมีมากย่อมเป็นผู้มั่งคั่ง
อยู่ดีกินดี ”

ได้เขียน

“The Wealth of Nations”

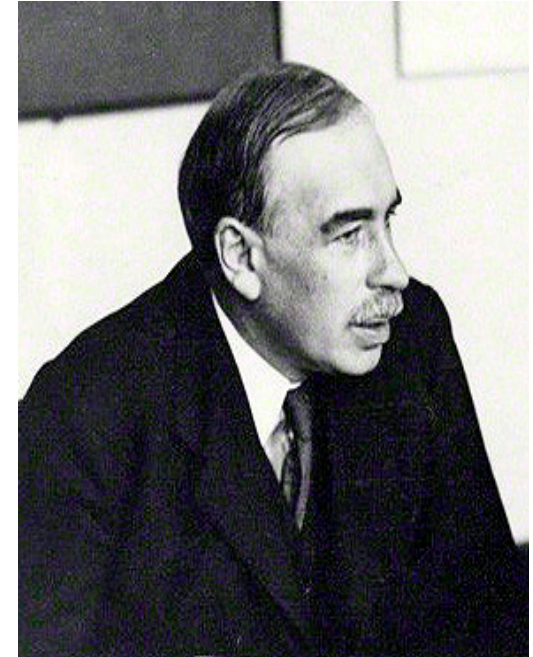

บิดาแห่งเศรษฐศาสตร์มหภาค

ได้ทำงานที่หนังสือ อีโคโนมิคเจอร์นัล เป็นที่แรก และได้เขียนหนังสือที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐศาสตร์หลายฉบับ เช่น

ทฤษฎีทั่วไปเกี่ยวกับการจ้างงาน, ดอกเบี้ย และเงินตรา

ดังนั้น นักเศรษฐศาสตร์ต่างยกให้ จอห์น เมย์นาร์ด เคนส์ เป็นหนึ่งในผู้ก่อตั้งหลักของสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์มหภาค (Macroeconomics)

เศรษฐศาสตร์ คือ.....

“เศรษฐศาสตร์ (Economics) เป็นวิชาที่ศึกษาถึงพฤติกรรมของมนุษย์ในสังคมเกี่ยวกับการเลือก ปัจจัยการผลิต อันที่มีอยู่อย่างขาดแคลน เพื่อผลิตสินค้าและบริการอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ไปบำบัดความต้องการของมนุษย์อันมีอยู่อย่างไม่จำกัด”

การผลิตสินค้าและบริการ

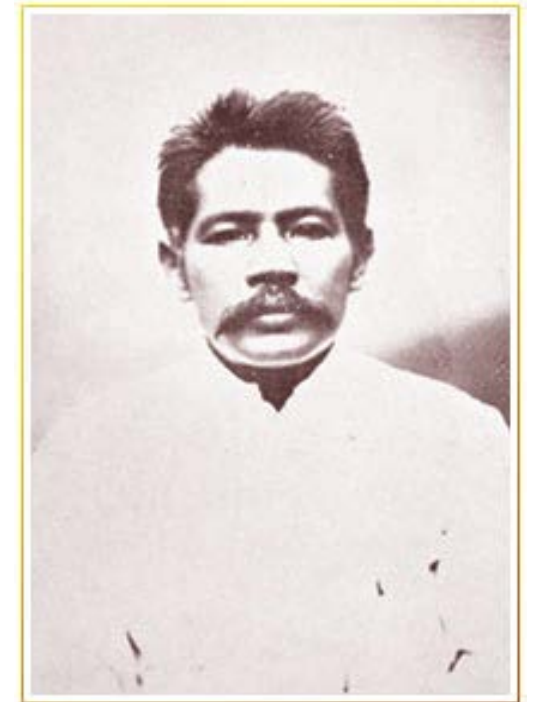
ประเทศไทยใช้หลักการทางด้านเศรษฐกิจในด้านการค้า
การเก็บภาษีอากร มาตั้งแต่ **สมัยสุโขทัย**

แต่ยังไม่ได้รวบรวมหลักวิชาการอย่างเป็นแบบแผน

จนถึง พ.ศ. 2454 “ **พระยาสุริยานุวัตร** ”

ได้เรียบเรียงหนังสือ ชื่อว่า “**ทรัพย์ศาสตร์**
ขึ้น ถือเป็น หนังสือเศรษฐศาสตร์

เล่มแรกของประเทศไทย

การศึกษาวิชาเศรษฐศาสตร์ของประเทศไทยเริ่มขึ้น
อย่างจริงจังเมื่อมีการก่อตั้งมหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์และ
การเมืองในปี พ.ศ. 2477

แขนงของวิชาเศรษฐศาสตร์

1. เศรษฐศาสตร์จุลภาค (Micro - economics)

เป็นการศึกษาพฤติกรรมทางเศรษฐกิจของหน่วยย่อย ๆ ในสังคม ได้แก่ ผู้ผลิต ผู้บริโภค และเจ้าของปัจจัยการผลิต เนื้อหาของวิชาส่วนใหญ่จึงเกี่ยวข้องกับการผลิต การบริโภค การกำหนดราคาสินค้าและปัจจัยการผลิตภายใต้การดำเนินงานของตลาดต่างๆ หรือเรียก ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์จุลภาคว่า "ทฤษฎีราคา (Price Theory)"

PRICE

แขนงของวิชาเศรษฐศาสตร์

2. เศรษฐศาสตร์มหภาค (Macro economics)

การศึกษาพฤติกรรมทางเศรษฐกิจของส่วนรวมหรือระดับประเทศเช่น รายได้ประชาชาติ การลงทุน การจ้างงาน การค้าระหว่างประเทศ และการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ หรือ เรียกว่า "ทฤษฎีรายได้และการจ้างงาน"

การเปรียบเทียบเศรษฐกิจจุลภาคและมหภาค

เศรษฐกิจจุลภาค

1. ศึกษาเกี่ยวกับเศรษฐกิจหน่วยย่อย เช่น การกำหนดราคาสินค้า
2. จุดมุ่งหมายเพื่อให้การจัดสรรทรัพยากรมีประสิทธิภาพสูงสุด
3. มีกลไกราคาเป็นเครื่องมือศึกษา
4. ราคาคุณภาพเกิดจากอุปสงค์อุปทาน แต่ละชนิด
5. รัฐไม่มีบทบาท

เศรษฐกิจมหภาค

1. ระบบเศรษฐกิจส่วนรวม เช่น รายได้ประชาชาติ
2. ควบคุมดูแลให้ระบบเศรษฐกิจขยายตัวสม่ำเสมอ
3. ระดับราคาสินค้าทั่วไป , บัญชีรายได้ประชาชาติ กำหนดจากอุปสงค์และอุปทานของสินค้าทุกชนิด
4. รัฐมีบทบาทในการกระทำเกี่ยวกับเศรษฐกิจมาก

การสร้างทฤษฎีเศรษฐศาสตร์

1. **วิธีอนุมาน (Deductive Method)** เป็น "วิธีหาผลจากเหตุ" ซึ่งจะมีขั้นตอนอยู่ 3 ข้อ ดังนี้คือ

1) ตั้งข้อสมมติฐานขึ้น

2) สรุพนัยสำคัญของสมมติฐานที่ตั้งขึ้น เพื่อวางเป็นหลักหรือทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์

3) ทดสอบว่าหลักหรือทฤษฎีที่ตั้งขึ้นนั้นใช้ได้หรือไม่ โดยพิจารณาจากผลที่เกิดขึ้น

ถ้าได้ผลส่วนใหญ่ตรงกับทฤษฎีที่ตั้งไว้ ทฤษฎีนั้นก็ถือว่าถูกต้องและใช้ประโยชน์ได้

วิธีนี้จึงถือว่าเป็นการศึกษาจากกรณีทั่วไป แล้วนำมาสรุปเป็นกรณีเฉพาะ หรือเรียกว่า "การ

สรุปจากความจริงหลักไปสู่ความจริงย่อย" นั่นเอง

2. **วิธีอุปมาน (Inductive Method)** เป็น "วิธีหาเหตุจากผล" กล่าวคือ ก่อนที่จะสรุปว่าปรากฏการณ์

ใดเป็นจริงเพื่อตั้งเป็นทฤษฎีขึ้นมา นั้น จะต้องรวบรวมหลักฐานข้อเท็จจริงจากประสบการณ์ที่

เกิดขึ้นจริงอย่างมีระบบเสียก่อน แล้วจึงทำการวิเคราะห์เพื่อตั้งเป็นทฤษฎีขึ้น เรียกว่า "การสรุปจาก

ความจริงย่อยไปสู่ความจริงหลัก" หรือเป็นการศึกษาจากกรณีย่อย แล้วนำมาสรุปเป็นกรณีทั่วไป

หน่วยเศรษฐกิจ

หน่วยงานที่มีอยู่ในระบบเศรษฐกิจ ทำหน้าที่ด้านต่างๆ เกี่ยวกับการผลิต การบริโภค และการจำหน่ายสินค้า

องค์ประกอบของระบบเศรษฐกิจจึงแบ่งออกเป็น 3 ส่วน

วงจรกิจกรรมทางเศรษฐกิจ

รูปแบบโครงสร้างระบบเศรษฐกิจ

1. ระบบเศรษฐกิจแบบปิดที่ไม่มีรัฐบาลหรือระบบเศรษฐกิจ**สองภาค** คือ มีเฉพาะภาคครัวเรือน และภาคธุรกิจ
2. ระบบเศรษฐกิจแบบปิดที่มีรัฐบาลหรือระบบเศรษฐกิจ**สามภาค** คือ มีภาคครัวเรือน ภาคธุรกิจ และภาครัฐบาล
3. ระบบเศรษฐกิจแบบเปิดหรือระบบเศรษฐกิจ**สี่ภาค** คือ มีภาคครัวเรือน ภาคธุรกิจ ภาครัฐบาล และภาคต่างประเทศ

ปัจจัยการผลิต และผลตอบแทนการผลิต

1. ที่ดิน (land) ได้แก่ ที่ดิน และทรัพยากรธรรมชาติอื่น ๆ ทั้งที่อยู่ใต้ดิน บนดิน เหนือดิน เช่น แร่ธาตุ ป่าไม้ สัตว์ น้ำฝน ภูมิอากาศ เป็นต้น

ผลตอบแทนของที่ดิน คือ ค่าเช่า (rent)

2. แรงงาน (labor) เป็นทรัพยากรมนุษย์ นับเฉพาะในวัยทำงาน

ซึ่งไม่ได้นับเพียงในด้านปริมาณ แต่พิจารณาในเชิงคุณภาพจากระดับการศึกษา ความรู้ ความสามารถในการประกอบอาชีพ ฯลฯ

ผลตอบแทนของแรงงาน

คือ ค่าจ้างและเงินเดือน (wage and salary)

ปัจจัยการผลิต และผลตอบแทนการผลิต

3. **ทุน (capital)** คือ สิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้นเพื่อใช้ร่วมกับปัจจัยการผลิตอื่นๆ ในการผลิตสินค้าและบริการ

สิ่งก่อสร้าง (construction) เช่น โรงงาน อาคาร ร้านค้า เป็นต้น

อุปกรณ์การผลิต (equipment) เช่น เครื่องจักร จักรเย็บผ้า เป็นต้น

การลงทุน คือ การจัดหาสินค้าทุนเพื่อใช้ในการผลิตสินค้าและบริการ

เงินทุน (money capital) คือ สื่อกลางในการจัดหาสินค้า**ทุน**

ผลตอบแทนของทุน คือ **ดอกเบี้ย (interest)**

ปัจจัยการผลิต และผลตอบแทนการผลิต

4. ผู้ประกอบการ (entrepreneur) คือ ผู้ทำหน้าที่รวบรวม ปัจจัยการผลิตต่างๆ เพื่อทำการผลิตสินค้าและบริการ

ผลตอบแทนของผู้ประกอบการ คือ กำไร (profit)***

ปัญหาเศรษฐกิจพื้นฐาน

(basic economic problem)

- 1 **ผลิตอะไร** (what to produce)
- 2 **ผลิตอย่างไร** (how to produce)
- 3 **ผลิตเพื่อใคร** (for whom)

1. ผลิตอะไร (What) เนื่องจากทรัพยากรมีจำกัด จึงต้องพิจารณาว่าทรัพยากรที่มีนั้นจะเอามาผลิตอะไรบ้าง จำนวนเท่าใด เพราะถ้านำมาใช้ผลิตสินค้าอย่างหนึ่งแล้ว จะเสียโอกาสที่จะนำทรัพยากรนั้นมาใช้ผลิตสินค้าอีกชนิดหนึ่ง

2. ผลิตอย่างไร (How)

ต้องพิจารณาว่าการผลิตสินค้าตามจำนวนที่ต้องการนั้น จะใช้สัดส่วนของปัจจัยการผลิตอย่างไร เช่น แรงงานต่อเครื่องจักรจะเป็นสัดส่วนใด จึงจะเหมาะสม

3. ผลิตเพื่อใคร (For Whom)

เมื่อผลิตสินค้าได้แล้ว จะจัดสรรสินค้าเหล่านี้ไปให้ใครบ้าง เจ้าของที่ดิน แรงงาน นายทุน ชาวนา และจัดสรรด้วยวิธีการใด รัฐบาลจะต้องเข้ามาเกี่ยวข้องด้วยหรือไม่

ตัวแปรทางเศรษฐศาสตร์มหภาค

ประเภทของตัวแปรตามความสัมพันธ์กับระยะเวลา

1. ตัวแปรที่เป็นสต็อก (Stock)
2. ตัวแปรรวมที่เป็นโฟล (Flow)

ตัวแปรทางเศรษฐศาสตร์มหภาค

1.1 ตัวแปรที่เป็นสต็อก (Stock)

ปริมาณ ณ จุดหนึ่งที่กำหนด

ระยะเวลา ตัวอย่างตัวแปร stock

ได้แก่ ปริมาณเงิน จำนวนสินค้า

ทุน ทุนสำรองระหว่างประเทศ
ซึ่งประเทศมีอยู่ในขณะใดขณะหนึ่ง

1.2 ตัวแปรรวมที่เป็นโฟล (Flow)

ปริมาณที่สัมพันธ์กับระยะเวลา ได้แก่

รายได้ประชาชาติ รายจ่าย ในการบริโภค

รายจ่ายในการลงทุน

2. ประเภทตัวแปรรวมตามความสัมพันธ์ในแบบจำลอง

2.1 ตัวแปรภายนอก (Exogenous Variable)

หมายถึง ตัวแปรรวมที่ไม่ขึ้นกับตัวแปรตัวอื่นๆ ในแบบจำลอง หรือเรียกว่า ตัวแปรอิสระ เป็นตัวแปรที่อยู่นอกทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ แต่มีผลกระทบต่อค่าตัวแปรในทฤษฎี เช่น สงคราม การปฏิวัติ เป็นต้น

2.2 ตัวแปรภายใน (Endogenous Variable)

หมายถึง ตัวแปรรวมที่ถูกกำหนดค่าโดยตัวแปรต่าง ๆ ที่อยู่ในแบบจำลอง ภายในทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ เช่น ราคาสินค้าในตลาด

รูปแบบระบบเศรษฐกิจ

1. ระบบเศรษฐกิจทุนนิยม Capitalism

- ประชาชนมีสิทธิ์เป็นเจ้าของทรัพย์สินได้อย่างเต็มที่
- ธุรกิจมีเสรีภาพในการประกอบอาชีพ
- ใช้ระบบราคา
- มีการแข่งขันอย่างเสรี
- รัฐไม่ได้เข้าไปควบคุมกิจการต่างๆ

2. ระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม Socialism

- รัฐเป็นเจ้าของการผลิตและดำเนินการทางเศรษฐกิจที่สำคัญเสียเอง
- ประชาชนยังสามารถมีกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินได้บ้าง
- ระบบราคามีบทบาทน้อยกว่าแบบทุนนิยม

3. ระบบเศรษฐกิจแบบผสม Mixed Economy

1. ประชาชนและธุรกิจมีกรรมสิทธิ์เป็นเจ้าของทรัพย์สิน

ไปได้อย่างเต็มที่

2. รัฐจะเข้าไปดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ที่สำคัญและคน
ส่วนใหญ่ใช้ประโยชน์

3. ระบบราคายังคงมีบทบาทสำคัญ แต่ราคาที่เกิดขึ้นอาจจะ
ไม่ได้ถูกกำหนดจากกลไกตลาดอย่างเสรี

- ❖ เศรษฐศาสตร์กับบริหาร
- ❖ เศรษฐศาสตร์กับรัฐศาสตร์
- ❖ เศรษฐศาสตร์กับนิติศาสตร์
- ❖ เศรษฐศาสตร์กับจรรยาบรรณ

สาขาวิชาทางรัฐศาสตร์

๗. เศรษฐศาสตร์การเมือง

ประโยชน์ของวิชาเศรษฐศาสตร์

1. ช่วยให้การดำรงชีวิตประจำวันเป็นไปอย่างมีหลักเกณฑ์ และมีเหตุผล
2. เป็นความรู้ขั้นพื้นฐานที่จำเป็นแก่ผู้ประกอบการอาชีพธุรกิจ หน่วยธุรกิจสามารถนำความรู้ไปใช้ในการตัดสินใจทางธุรกิจได้ดียิ่งขึ้น
3. ในด้านของส่วนรวม ถ้าประชาชนมีความรู้ด้านเศรษฐศาสตร์ก็จะสามารถประกอบอาชีพในอันที่จะก่อให้เกิดความเจริญก้าวหน้าแก่ตนเองและส่วนรวม

การหมุนเวียนของกิจกรรมทางเศรษฐกิจ

หน่วยเศรษฐกิจ (Economic unit) คือ ผู้ดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ

ภาคเศรษฐกิจ (Economic Sector) คือ การรวมหน่วยเศรษฐกิจที่มีบทบาทและเป้าหมายเหมือนกันเข้าด้วยกัน

THANK YOU